

НЕОБХІДНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ

В.В. Аулін, *д-р. техн. наук, проф.*,
А.В. Гриньків, *канд. техн. наук, с.н.с.*,
С.В. Лисенко, *канд. техн. наук, доц.*,
Є.В. Антощенко, *студ.*,

Центральноукраїнський національний технічний університет

Протягом останніх десятиліть у великій кількості країн усвідомлено необхідність підвищення економічної конкурентоспроможності, а також загальної якості, спроможності та ефективності як внутрішньої, так і міжнародної мобільності та логістики.

Відомо, що ефективна торговельна і транспортна логістика є ключовими для розвитку й конкурентоспроможності країн в т.ч. і України. Логістика стосується не тільки пасажирського і вантажного транспорту, але й включає широкий спектр видів діяльності державного і приватного секторів, що уможливають ефективні матеріалопотоки та відповідних інформаційного та грошових потоків.

Планування та здійснення заходів у сфері логістики вантажних та пасажирських перевезень спрямовані на доставку необхідної їх кількості, в потрібний час, у потрібне місце за оптимальною ціною із забезпеченням необхідною інформацією та дотриманням діючих соціальних, екологічних та інших норм.

Ефективно функціонуюча логістична система особливо важлива для України, оскільки міжнародна торгівля складає значну частину внутрішнього валового продукту (ВВП). Україна також є світовим постачальником харчових продуктів та провідним експортером сільськогосподарської продукції.

Зазначимо, що географічне положення України в центрі Східної Європи, на перехресті основних транспортних шляхів з Європи в Азію та від скандинавських держав до регіону Середземномор'я, є безумовно сприятливим середовищем для розвитку міжнародної торгівлі. Важливою для внутрішнього ринку є ефективна логістика, яка забезпечує доступність, безпечність та надійність транспортних та інших логістичних послуг, що допоможе українській економіці розвиватися стабільно в економічному, соціальному та екологічному аспектах.

Завдяки комплексній транспортно-логістичній системі в Україні можливі експорт, імпорт та транзит, а також внутрішній рух товарів.

Україна є частиною кількох міжнародних транспортних коридорів, таких як коридори 3, 5, 7 і 9 Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T), коридори 3, 4, 5, 7, 8 і 10 Організації співробітництва залізниць (ОСЗ), а також частина коридору Європа – Кавказ – Азія (TRASECA). Розвиток транспортного сектора України є також невід'ємною частиною Угоди про асоціацію (УА) між Україною та Європейським Союзом (ЄС).

Згідно положеннями УА передбачено необхідність регуляторної конвергенції національної нормативно-правової бази з законодавчими актами ЄС. Слід посилити спроможність органів державної влади щодо впровадження та забезпечення дотримання законодавства.

Аналіз стану проблеми логістики в Україні свідчить, що незважаючи на важливість та наявний потенціал у сфері логістичних послуг, транспортні потужності використовуються недостатньо. Транспортні інфраструктура та послуги, що доступні вантажовідправникам і постачальникам логістичних послуг в Україні, є нижчими від установлених світових стандартів. Загальні витрати на логістику зависокі, при врахуванні сукупних витрати на обробку вантажів, перевантаження, складування, інвентаризацію, а також пов'язані з ними адміністративними та надлишковими витратами.

Згідно з індексом ефективності логістики (ІЕЛ), Україна посідає лише 80-е місце з 160 країн.

Стратегія сталої логістики для України на період до 2030 року є системним національним документом реалізації логістичного потенціалу країни. Вона сприятиме створенню ефективного транспортного комплексу України, інтегрованого зі світовою транспортною мережею. Крім цього відображено концепцію задоволення потреб населення у перевезеннях та покращенню умов ведення бізнесу задля створення конкурентоспроможної та ефективної національної економіки.

Показано, що стратегія сталої логістики для України охоплює сталості: економічна, соціальна, екологічна.

При цьому під екологічною сталістю розуміють – зусилля щодо досягнення та підтримки фінансової стійкості державного сектора та економічної рентабельності логістичних операцій у державному або приватному секторі.

Соціальна логістична сталість передбачає підвищення безпеки дорожнього руху та інших видів безпеки, проблеми охорони праці та справедливої винагороди за роботу, уникнення заторів і затримок.

Поняття екологічної сталості включає підходи до мінімізації впливу викидів та інших зовнішніх впливів, пов'язаних з логістикою, яких зазнають люди, а також штучне та природне середовища.

Стратегія сталої логістики для України на період до 2030 року передбачає:

- реалізацію потенціалу країни в сфері логістики;
- посилення мультимодальності та взаємосполучуваності між різними видами транспорту;
- обслуговування, модернізація та розширення ефективної транспортної та логістичної інфраструктури й сприяння розвитку енергоефективного вантажного та пасажирського транспорту;
- поліпшення навичок та послуг, пов'язаних з транспортом та логістикою;
- всебічне сприяння торгівлі.

Зазначене стосується як фізичних, так і регуляторних перепон, але не охоплює комплексну реструктуризацію всього транспортного сектора та його комплексних об'єктів. Це що детально розробляється в Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року, а також у низці підгалузевих стратегій, наприклад, для автомобільного, залізничного, повітряного і морського транспорту, а також для портів і внутрішніх водних шляхів.

Необхідно також зазначити, що розробку Стратегії сталої логістики для України на період до 2030 року, яка доповнює Національну транспортну стратегію України на період до 2030 року, підтримує Світовий Банк, усвідомлюючи її важливість для розвитку транспортної та інфраструктурної складових економіки України.

Список літератури

1. Аулін В.В. Підвищення ефективності транспортних систем в АПК на основі логістичного підходу / В.В. Аулін, Д.О. Великодний, В.О. Дьяченко / Зб. тез доповідей V Міжнародної науково-технічної конференції "Крамаровські читання" 22-23 лют. 2018 р., м. Київ / НУБіП. – К.: Видавничий центр НУБіП України, 2018. – С. 135-138.
2. Aulin V. Substantiation of diagnostic parameters for determining the technical condition of transmission assemblies in trucks / V. Aulin, A. Hrinkiv, A. Dykha, M. Chernovol, O. Lyashuk, S. Lysenko / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2018. Vol. 2, Issue 1 (92). P. 4–13.
3. Аулін В.В. Теоретико-методологічні основи побудови транспортно-логістичних систем / В.В. Аулін, Д.О. Великодний, В.О. Дьяченко / Матеріали VI-ої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку автомобільного транспорту», 12-13 квітня 2018 року. – Вінниця: ВНТУ, 2018. – С.9-10.
4. Аулін В.В. Оптимізація і управління ресурсами в транспортно-логістичній системі АПК / В.В. Аулін, Д.О. Великодний, В.О. Дьяченко / Міжвузівський збірник "Наукові нотатки". – Луцьк: Луцький НТУ, 2018. – №62. – С.8-11.